

Titulació	Tipus	Curs
Estudis Socioculturals de Gènere	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Laura Benitez Valero

Correu electrònic: laura.benitez@uab.cat

Equip docent

Anabella Laura Di Tullio Arias

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquesta assignatura.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és exposar els principis de la teoria de gènere en el marc del pensament contemporani, especialment del pensament feminista. Mitjançant aquesta assignatura, l'alumnat adquirirà coneixements introductoris sobre les teories relacionades amb el gènere, explorant conceptes com la identitat, el poder, el discurs, la diferència, el cos, la sexualitat, la justícia i la materialitat. A més a més, es familiaritzaran amb els autors i les autores que han realitzat contribucions significatives al desenvolupament de la teoria de gènere fins a l'actualitat. S'atorgarà també una atenció especial als debats més rellevants en l'espai públic, tant a nivell local com internacional.

Resultats d'aprenentatge

1. KM30 (Coneixement) Identificar les narratives constitutives fonamentals dels diferents enfocaments feministes, de forma interseccional i contextualitzada.
2. KM31 (Coneixement) Analitzar de manera crítica els discursos divulgatius especialment aquells relacionats amb la ideologia i els biaixos etnocèntrics i sexistes.
3. KM32 (Coneixement) Descriure els conceptes fonamentals de la teoria de gènere i relacionar-los amb el substrat cultural en què s'insereixen.

4. KM34 (Coneixement) Contrastar els debats sobre feminisme i sobre masculinitats per a detectar afinitats, punts de desacord i possibles biaixos derivats de pressupòsits androcèntrics.
5. SM27 (Habilitat) Recórrer a relats genealògics per a contextualitzar diferents manifestacions socioculturals de gènere de diversos períodes.
6. SM28 (Habilitat) Justificar en un relat ordenat, coherent i distintiu les concrecions que en els diferents contextos socioculturals han tingut els debats entorn del gènere i les seves derives i encadenaments.
7. SM31 (Habilitat) Elaborar un discurs organitzat i correcte, oralment i per escrit, en la llengua corresponent, fent un ús inclusiu del llenguatge en tot tipus d'escenaris.

Continguts

Bloc 1. Introducció a la Teoria de Gènere.

El terme "gènere" en els estudis acadèmics. Distinció sexe/gènere. El sistema sexe/gènere com a estructura.

Autores: Gayle Rubin, Joan Scott, Teresa de Lauretis, Anne Fausto-Sterling, Mary Wollstonecraft, Simone de Beauvoir.

Bloc 2. Poder i subjecció: com es produeix el gènere

Poder com a relació i com a dispositiu. El gènere com a tecnologia de subjecció. Crítica al subjecte liberal autònom.

Autores: Judith Butler, Michel Foucault, Kate Millet, Sara Ahmed, Gayatri Spivak, Iris Marion Young.

Bloc 3. Diferència, igualtat i reconeixement

Igualtat versus diferència. Reconeixement d'identitats vs crítica a l'essencialisme. Crítica feminista a l'universalisme il·lustrat.

Autores: Geneviève Fraisse, Lluïsa Irigaray, Rosi Braidotti, Nancy Fraser.

Bloc 4. Interseccionalitat i relacions d'opressió múltiple

Interseccionalitat: origen i desenvolupament. Crítiques a la noció de "dona" com a subjecte únic del feminisme. Feminismes no hegemònics.

Autores: Kimberlé Crenshaw, Patricia Hill Collins, bell hooks, Angela Davis, Gloria Anzaldúa, Maria Rodó.

Bloc 5. El cos: norma, performativitat i vulnerabilitat

Cos i normalització. Performativitat de gènere. Cossos vulnerables, cossos insubmisos.

Autores clau: Judith Butler, Paul B. Preuett, Silvia Federici, Rita Segato.

Bloc 6. Justícia, cura i relacions de dependència

Crítica al subjecte Autònom. Interdependència i justícia relacional. Cures com a qüestió política.

Autores: Joan Tronto, Eva Kittay, Virginia Held, Martha Nussbaum, María Puig de la Bellacasa.

Bloc 7. Ciència, coneixement i gènere

Ciència i objectivitat: crítica al punt de vista neutral. Coneixement situat i sabers encarnats. Gènere, tecnologia

i tecnociència.

Autores: Donna Haraway, Sandra Harding, Alicia Puleo.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presentació de curs. Exposicions teòriques dels principals conceptes. Comentaris de text. Avaluació dels continguts del curs i de la metodologia.	45	1,8	
Tipus: Supervisades			
Tutories.	22,5	0,9	
Tipus: Autònomes			
Preparació de temes i textos. Preparació exposició. Preparació comentari de text. Preparació examen.	75	3	

A les classes, la professora introduirà els temes i farà una breu introducció als textos que es comentaran en comú.

És molt recomanable que l'alumnat vagi a classe amb els apunts i els textos llegits. És molt important assistir i participar a classe.

Caldrà elaborar un comentari de text, segons una pauta treballada, i fer-ne una exposició a classe, per assolir els continguts exposats i les competències assignades amb els resultats d'aprenentatge corresponents.

Cas que en el departament o altres contextos docents rellevants tinguin lloc activitats formatives rellevants per als continguts del curs, convindrà assistir-hi.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Comentari de text / Exposició oral.	25% / 25%	3,5	0,14	KM30, KM31, KM32, KM34, SM27, SM28, SM31
Examen final	50%	4	0,16	KM30, KM31, KM32, SM27, SM28, SM31

L'avaluació del curs és continuada i es recomana l'assistència a classe i el seguiment constant del curs. Per aprovar l'assignatura cal que la nota de l'examen final sigui, com a mínim, de 5. Si un/a alumne/a no compleix aquesta condició, caldrà que es presenti a la reavaluació. Tot/a alumne/a, però, es pot presentar a la reavaluació per pujar la nota dels exàmens.

El comentari i l'exposició no són objecte de reavaluació.

Hom qualificarà amb no avaluable l'alumne/a que només hagi fet activitats d'avaluació per un valor inferior al 30%.

No hi ha segona convocatòria.

La professora assignarà un dia, hora i lloc de revisió d'examen un cop hagin avaluat les activitats del curs i hagin posat la nota global de qualificació. L'alumnat que ha de fer la reavaluació tindrà un dia específic de revisió un cop hagi fet l'esmentada activitat de reavaluació.

L'examen consistirà a respondre una pregunta i elaborar un comentari de text, segons la pauta explicada i treballada a classe i que serveix de base a l'exposició.

Participació a classe. Atès que l'assignatura es conforma com a seminari, la professora valorarà la participació activa a la classe més enllà de l'exposició obligatòria. Preparar a casa les classes, ampliar continguts, fer aportacions, etc. són activitats que, a part del valor que tenen en l'avaluació del curs, contribuirà a arrodonir la nota.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de laUAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams i el Campus Virtual, etc. La professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació ignificativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Per a aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o traduccions. S'haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestedat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

Ahmed, Sara (2015). La política cultural de las emociones. UNAM.

Anzaldúa, Gloria E. (1987). La Frontera. Aunt Lute Books.

Beauvoir, Simone de. (1949). El segundo sexo. Ediciones Cátedra.

Braidotti, Rosi (2000). Sujetos nómades. Paidós

Butler, Judith. (1993). Cuerpos que importan. Paidós.

Butler, Judith. (2004). Deshaciendo el género. Paidós.

- Collins, Patricia Hill. (2000). *Interseccionalidad*. Blackwell.
- Crenshaw, Kimberlé (1989). "Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory and Antiracist Politics", *University of Chicago Legal Forum*, 1, pp. 139-167.
- Davis, Angela Y. (1981). *Mujeres, raza y clase*. Women's Press.
- De Beauvoir, Simone (2015). *El Segundo Sexo*. Cátedra.
- De Lauretis, Teresa (1996). "La tecnología del género". *Mora, Revista del Área Interdisciplinaria de Estudios de la Mujer*, (2), 1-26.
- Federici, Silvia. (2004). *Caliban y la bruja. Traficantes de Sueños*.
- Fausto-Sterling, Anne. (2000). *Cuerpos sexuados*. La Marca Editora.
- Foucault, Michel. (1976-1984). *Historia de la sexualidad (Vols. 1-3)*. Siglo XXI.
- Fraisse, Geneviève (1991). *Musa de la razón: La democracia excluyente y la diferencia de los sexos*. Cátedra.
- Fraser, Nancy. (1995). *Redistribution or Recognition? A Political-Philosophical Exchange*. Verso.
- Fraser, Nancy (2006). La justicia social en la era de la política de la identidad: redistribución, reconocimiento y participación. En N. Fraser & A. Honneth, *¿Redistribución o reconocimiento? Un debate político-filosófico* (pp. 21-67). Morata.
- Harding, Sandra. (1986). *Ciencia y feminismo*. Siglo XXI.
- Haraway, Donna J. (1985). *Ciencia, ciborgs y mujeres*. Cátedra.
- Held, Virginia (2006). *The Ethics of Care: Personal, Political, and Global*. Oxford University Press.
- hooks, bell. (2015). *Teoría feminista: De los márgenes al centro*. Routledge.
- Irigaray, Luce. (1974). *Especulo de la otra mujer*. Siglo XXI.
- Irigaray, Luce. (1977). *Este sexo que no es uno*. Pre-Textos.
- Kittay, Eva (1999). *Love's Labor: Essays on women, equality, and dependency*. Routledge.
- Laqueur, Thomas (1994). *La construcción del sexo. Cuerpo y género desde los griegos hasta Freud*. Crítica.
- Maffía, Diana y Cabral, Mauro (2009). Los sexos ¿son o se hacen? En D. Maffía (Comp.), *Sexualidades migrantes. Género y transgénero* (pp. 95-107). Librería de mujeres editoras.
- Millett, Kate. (1970). *Política sexual*. Siglo XXI.
- Nussbaum, Martha C. (2006). *Las fronteras de la justicia: consideraciones sobre la exclusión*. Paidós.
- Preciado, Paul B. (2008). *Testo Yonqui*. Espasa Calpe.
- Puig de la Bellacasa, Maria (2017). *Matters of Care*. University of Minnesota Press.
- Puleo, Alicia (2017). Perspectivas ecofeministas de la ciencia y el conocimiento. La crítica al sesgo andro-antropocéntrico. *Daimon. Revista Internacional de Filosofía, Suplemento 6* (2017), pp. 41-54.
- Rodó-Zárate, Maria (2021). *Interseccionalidad. Desigualdades, lugares y emociones*. Bellaterra.
- Rubin, G. (1986). El tráfico de mujeres: notas sobre la "economía política" del sexo. *Nueva Antropología*, VIII(30), 95-145.

Scott, J. W. (2011). Género: ¿Todavía una categoría útil para el análisis? La Manzana De La Discordia, 6(1), 95-101.

Segato, Rita Laura. (2016). El sexo y la norma: frente estatal, patriarcado, desposesión, colonidad. Prometeo Libros.

Spivak, Gayatri Chakravorty. (1988). ¿Puede hablar un cuerpo subalterno?. Macmillan.

Tronto, Joan(1993). Moral Boundaries: A Political Argument for an Ethic of Care. Routledge.

Wollstonecraft, Mary. (1792). Vindicación de los derechos de la mujer. Penguin Books.

Young, Iris Marion. (2006). Responsabilidad por la justicia. Routledge.

Programari

No hi ha cap programari específic per aquesta assignatura.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Espanyol	segon quadrimestre	matí-mixt